

БЪЛГАРСКИ ВЕСТИ

април 2003 г.

Вестник на българите в Унгария

Великденски вълнения

*"Ангелът се обърна към жените и им рече:
не бойте се; знайте, че търсите разпнатия
Иисус; няма Го тук; Той възкръсна."*

Пролет е! Земята тържествено пременена пее величествен химн и огласи цялата Вселена! Всяко дърво е разтворило листи, а цветята с ароматичната си усмивка напеват хвалебна песен и славословят Твореца.

Пролет е и над Израеля. Плахи слънчеви лъчи милват обезумелия Йерусалим – смълчан и притихнал под обезлюдения жертвеник Голгота.

В ранното и хладно утро, няколко опечалени жени, до които се бе докоснала костеливата ръка на смъртта, вървят безмълвни една до друга. Те все още не могат да се опомнят от неочакваната смърт, не осъзнават случилото се! Нима не видяха със собствените си очи, как техният учител и Господ бе разпнат, умря и бе погребан. И никакво чудо не се случи. Никакъв ангел не Го освободи от кръста. Никаква огнена колесница не Го възнесе на небето.

А неговите врагове: книжниците и фарисеите ликуваха и се подиграваха: къде са хилидите Христови последователи, които при тържествения Му изход в Йерусалим Го приветстваха с осанна – като дългоочакван Месия! – изчезнаха, отвенци като пляна от вятъра на своите лични интереси!

Няма ги и изцелените от Него: слепите, глухите, сакатите и болните! Никой... от тях не дойде цвете на гроба Му да положи?

Да, разпнат... умрял... и погребан... Мислите на плачещите жени непрекъснато се лутаха в това трисловие.

Не е умрял само обичан приятел. Не! За тях угадна слънцето на живота им. Погребана е най-сигурната им надежда: "А ние се надявахме, че Той е Оня, който щеше да избави Израеля" (Лука 24:21), хлипайки шепнеха слисани. Заедно със Спасителя в гроба е положена и вярата им, но любовта им е жива. Те не измениха на Учителя и не се отрекоха от Него. Те не се уплашиха от смъртта и не избягаха, а останаха под кръста и Го съпроводиха до гроба.

Тогава беше петък вечерта. Погребаха го бързо, без благоуханни масла, защото съботата е ден, в който евреите не бива да се докосват до мъртвец. Затова те очакваха с нетърпение утрото на третия, неделния ден, и бързаха в ранни зори към гробницата на Йосиф, близо до Голгота, срещу притвора на която, в изсечена в скалата ниша, обвито в платно бе положено тялото на Иисус, което жените искаха да видят и помажат и да отдадат на своя Учител последна дан на безграничната си любов.

В този съдбовен момент, забравили всички предсказания, обещания и уверения на Спасителя, Който предварително им бе възвестил за Своята предстояща смърт и възкресение, изпълзя страхът, че камъкът на гробния вход е тежък за слабите женски ръце. "Кой ще отмести камъка от вратата гробни" – сякаш казваха през сълзи за камъка на житейските грижи и затруднения, за камъка на греха и съмненията?! А и те още не знаеха, че по нареждане на първосвещеника и фарисеите – тежкия камък е бил запечатан и войници охраняват гроба Господен.

При първия утринен лъч Ангелска ръка грижовно отмести тежката плоча и отвътре лъхна ухание на живот, вместо полъх на тление, а из гробния покой се изтръгна и понесе към небето величествено, победно Алилуя.

О, чудо! Краят стана начало... на вечността, смъртта – триумф на безсмъртието, гробът – люлка на новия живот, а скръбта – извор на радост и ликуване!

И "като влязоха в гроба, видяха един момък, облечен в бяла дреха да седи отдясно; и много се уплашиха" (Марк 16:5).

Свърхестествен страх облада сърцата им. Гледаха втрещено ангела и едва доловиха шепота му: "Вие търсите Иисуса

Назарееца... Няма Го тук. Ето мястото, дето бе положен". И без дори да чуят и разберат радостните му слова: "Той възкръсна... Той ви очаква в Галилея; там ще го видите, както ви бе казал" (Марк 16:6-7), жените гледаха с очи, изпълнени с ужас в празното пространство, в пустотата между реалното и отвъдното... Отнета сякаш им бе и последната опора – няма ги тленните останки на Учителя им. Нямат вече нищо, върху което да изляят – в мъката на горестта – любовта си.

Какво се е случило? Разпятието... беше ужасно, но те всички виждаха хората, които приковаваха тялото Му. А тук? Тук... действаше Божиата ръка: "И излязоха бързо, побягнаха от гроба, обхванати от трепет и ужас." (Марк 16:8). И точно в този миг, когато бяха осъзнали, че са загубили всичко, когато бе угаснала и последната искрица на тяхната надежда, тъмната завеса на отчаянието се разкъса: изплашената стража занесе в града вестта за среднощното земетресение, за разтварянето на гроба и Христовото възкресение.

Мария Магдалена се завърна и видя Учителя в градината... Апостолите Петър и Йоан видяха също празния гроб и плащаницата, а по-късно и учениците видяха Възкръсналият.

Слънцето на техния живот отново изгря и настъпи великденското ликуване: Христос възкръсна! Наистина възкръсна!" възкресението утвърди навеки истинността на Христовото слово, делото Му, Жертвата Му, ерата на Новия Завет на Бога с човека.

О, православни братя и сестри! Не чувате ли лекия и приятен шум от стъпките на Възкръсналия? Не чакайте! Последвайте Го! Вървете заедно с евангелските жени и апостолите в градината на Йосифа – великденската църква! Там ще чуete благата вест на Великия Ден: "Христос Възкръсна!" А обикновената ти простосмъртна душа щастлива ще откликне: "Наистина Възкръсна!"

Отец Стефан Мамаков

Българското републиканско самоуправление започна своята делова работа

Разговор с председателя на БРС Данчо Мусев

При последните избори броят на членовете на републиканското самоуправление се увеличи на 21 души. Какво наложи разширяването на неговия състав?

Броят на местните самоуправления се увеличи на 30 и желанието ни беше всяко да получи свое представителство в републиканското самоуправление. Наложиха се да извършим много сериозна работа, докато се спрем на цифрата 21. Тъй като

моуправление, ние не искаме да работим без представителите на провинцията. Затова Печ, Мишколц, Дебрецен, Шопрон, Сигетсентмиклош, Дунахарасти и Халастелек имат свои представители; Веспрем и Фелшожолца, които са съвсем нови самоуправления, нямат представител в БРС, но техни представители всеки път ще бъдат канени на събранията на републиканското самоуправление със съвещателен глас.

По време на изборите прекалено се говореше за т. нар. "листа

прекалено големият брой членове би могъл да направи работата на БРС неефективна. Затова някои от районите в Будапеща се отказаха от представителство в републиканското самоуправление – те получиха места в столичното или въобще не получиха представителство. Така се получи един по-реален брой на членовете. В същото време почти всички провинциални селища получиха представителство. Това беше много важно за нас. Независимо от резултатите от изборите на 20 октомври, които показаха, че столичните електори биха могли да заемат всички места и в републиканското са-

на дружеството", че са спечелили изключително само представителите на дружеството, че има хора, които са останали настрана от самоуправленията. Бих искал да изтъкна, че тази листа не бе насочена срещу никого – тя бе изготвена така, че да бъде най-пълно осъществен принципът на представителството на възможно най-широк кръг от местните самоуправления.

В какво състояние приехте Републиканското самоуправление?

Процесът на приемане и предаване тече. Когато завърши аудиторската експертиза, на страниците на "Български вестни" ще информираме

обществеността в какво състояние сме приели републиканското самоуправление.

Кои са най-важните решения, с които започна своята дейност БРС?

На първото си редовно събрание на 19 март БРС взе много важни решения относно структурата и дейността на самоуправлението. Всеки от заместник-председателите има сфера, за която отговаря: Габриела Хаджикостова за културната дейност, Алекси Андонов за финансовата дейност, а Иван Караилиев за протокола и контактите с провинцията. Така няма да се налага всичко да се съсредоточава в ръцете на председателя на републиканското самоуправление.

Изградени бяха и трите комисии, които по устав са част от структурата на БРС: Културната комисия, Финансовата комисия и т. нар. Координационна комисия. Последната е видоизменена като Координационна и селищна комисия, тъй като към нейните задачи се отнася и работата с провинциалните самоуправления. В нея получиха място представителите на провинциалните самоуправления под ръководството на заместник-председателя Иван Караилиев, тя ще разполага с отделни средства, заделени от бюджета на републиканското самоуправление – по сто хиляди форинта месечно. Това, разбира се, ще може да се осъществи от месец май нататък, заради наследените финансови проблеми в самоуправлението. Комисията ще има правомощието да внася предложения пред БРС за разпределяне на тези средства между селищата, в зависимост от техните възможности, цели и мероприятия за дадената година. Една от основните ни цели е да подпомагаме нашите самоуправления и общности в провинцията, по друг начин да се отнасяме към тях.

Комисията по културните въпроси също получава автономия – тя ще обсъжда молбите за подкрепа на културни мероприятия, подадени от отделните

обществени организации. И по тези предложения републиканското самоуправление ще взема своите решения. В тази структура е заложен принципът на парламентаризма: деловата работа се извършва в комисиите, а републиканското самоуправление – понеже на събранията си, които са веднъж месечно, не може да има поглед върху всичко – взема решенията си въз основа на подготвени материали, концепции и проектопредложения. Смятам, че така работата на БРС ще стане по-ефективна. Няма да се спори за маловажни въпроси, за финансирането на една покана или за някакви дребни суми.

Разполага ли БРС с достатъчно средства за осъществяването на тези задачи?

За да може да се осъществи всичко това, БРС трябваше да вземе едно важно решение. Да отмени принципа, който е бил следван през изминалите 4-8 години, относно възнагражденията на членовете на републиканското самоуправление. След двестри седмици приемане и предаване стана ясно, че начинът по който са се разпределяли тези възнаграждения, техният размер, не отговаря на възможностите на самоуправлението. Особено сега, когато и броят на членовете нарастна на 21. Възникна въпросът, че ако продължи практиката на такива високи – от гледна точка на бюджета с който разполага самоуправлението – възнаграждения, около 40 хиляди форинта месечно за всеки представител, се оказва, че много голяма част от средствата (тук трябва да се прибави и издръжката на администрацията) се изплащат за заплати. Трябва да кажа, че през последните месеци три четвърти от бюджета са отивали за такива изплащания. Смятаме, че това е недопустимо и още на първото си събрание променихме тези съотношения. Възнаграждението на столичните членове на самоуправлението бе намалено от 40 хиляди на 10 хиляди, а на тези от по-отдалече

Megkezdte munkáját a Bolgár Országos Önkormányzat

Beszélgetés Muszev Dancsó elnökkel

(A beszélgetést magyar nyelven rövidítve adjuk közzé)

A legutóbbi választásokon az országos önkormányzat tagjainak létszáma 21-re emelkedett. Mi idézte elő a testületi létszám növekedését?

A helyi önkormányzatok száma is 30-ra emelkedett, szeretttük volna, ha többen kapnak képviselést az országos testületben. Komoly munka eredményeként állapítottuk meg ezt a számot. Az október 20-i választások eredménye ellenére, amely azt mutatta, hogy a fővárosi elektorok foglalhatják el az országos testület minden helyét, mi nem kívántunk a vidéki képviselők nélkül dolgozni. Ezért Pécs, Miskolc, Debrecen, Sopron, Szeged, Halásztelek saját képviselője révén vesz részt az országos testület munkájában. Veszprém és Felsőzsolca képviselőit pedig tanácskozási jog illeti meg.

Milyen állapotban vették át az Országos Önkormányzatot?

Most folyik az átadás-átvétel folyamata. Ha készen áll a könyvvizsgálói jelentés, a Bolgár Hírek oldalain tájékoztatni fogjuk a közösséget arról, milyen állapotban vettük át az országos önkormányzatot.

Melyek azok a legfontosabb döntések, melyekkel a BOÖ megkezdte munkáját?

Az első rendes ülésünkön, március 19-én nagyon fontos döntéseket hoztunk a testület strukturáját és tevékenységét illetően. Minden elnökhelyettes egy meghatározott tevékenységi kört kapott: a kulturális tevékenységért Hadzsikosztova Gabriella, a pénzügyiért Alexi Andonov felel, a protokoll- tevékenységért és a vidékkel való kapcsolattartásért Ivan Karailiev a felelős. Így elkerülhető, hogy a munka az elnök kezében összpontosuljon. Megalakítottuk a három bizottságot is: a kulturális, a pénzügyi és az ún. koordinációs bizottságot. Ez utóbbi egy kis változáson ment át, hiszen fela-

data a vidékkel való kapcsolat-tartás is.

Az önkormányzat struktúrája a parlamentarizmus elvén alapszik: a tényleges munka a bizottságokban folyik, az országos önkormányzat pedig – mivel a havi egyszeri ülésezése miatt nem láthat át mindent – az általuk előkészített anyagok, koncepciók és előterjesztések alapján hozza döntéseit. Úgy vélem, ezzel az önkormányzat munkája hatékonyabbá válik, nem kell majd kisebb ügyekről szóló vitával elvesztegetni az időt.

Elég anyagi eszközzel rendelkezik az önkormányzat feladatai teljesítéséhez?

A BOÖ-nak először is egy fontos döntést kellett hoznia. Elvetettük a testületi tagok juttatásának eddigi gyakorlatát. Az átadás-átvétel alatt kiderült, hogy a juttatások eddigi mértéke nem áll összhangban az önkormányzat lehetőségeivel. Főleg most, amikor 21-re növekedett a taglétszám. Ha továbbra is 40 ezer forint körül mozognak a képviselők juttatásai, az adminisztratív munkatársak fizetésével együtt a pénzügyi eszközök nagyobb részét erre kell költeni. Az utóbbi hónapokban a költségvetés háromnegyedét erre fordították. A testület fővárosi tagjai most 10.000 forint juttatásban részesülnek, a vidéki képviselők juttatása 20.000 forint. Felére csökkentettük az elnök és az elnökhelyettesek juttatásait is. Az így felszabaduló pénzzel biztosítani tudjuk a kulturális és a koordinációs bizottság munkáját. Régi igazság, hogy a magyarországi bolgárság három támpillére az Egyesület, az Egyház és az Iskola.

Milyen további lépéseket terveznek az egyház és az iskola helyzetének javítására?

Fejlesztенünk kell a kapcsolatunkat az egyházzal és az iskolával. Sok új feladat van a templommal kapcsolatban, például freskók és színes üvegablakok készítése. Ezekhez a tervekhez a BOÖ lehetőségei szerint segítséget nyújt majd. Remélem, egy-két éven belül lesz eredmény. Az egyház konkrét ügyviteli problémáiba természetesen nem avatkozhatunk bele, de mindig igyekszünk észszerű, az egész közösségnek megfelelő álláspontot kialakítani.

Az iskola kérdése mindig is aktuális volt, sok embert érint,

ните провинциални градове – на 20 хиляди. На половина бяха намалени и възнагражденията на председателя и на заместник-председателите. С тези освоенни средства можем да осигурим дейността на Културната комисия и на Координационната и селищна комисия.

Какви ще бъдат отношенията на БРС с гражданските организации?

През последните седмици на всеки форум, на който сме имали възможност – и пред органите на унгарската държава и пред българската общност – БРС декларира, че коренно променя отношенията си с гражданските организации. Смятаме за грешка на старото ръководство, че през последните четири и особено през последните две години това взаимодействие не беше плодотворно. Нещо повече, стигна се до ривализация между тях. Смятаме, че това е недопустимо, защото така нашата общност се раздвоява, силите ни се раздвояват и не могат да бъдат постигнати резултати. Гражданските организации ще бъдат приоритет в нашата дейност. На събранието на БРС на 19 март се взе решение мероприятията, които се провеждат в Българския културен дом, да се финансират и организират от републиканското самоуправление. Малко Театро, Българското младежко дружество, танцов състав "Мартевица", фолклорната група "Зорница" – отношенията с всички тях трябва да бъдат обновенени и поставени на нормални основи. През следващите четири години трябва да обърнем особено внимание на укрепването на гражданските ни организации. Предстои промяната на закона за малцинствата. Нашата общност при всички положения трябва да намери своето място в рамките на новото законодателство. Не е изключено в бъдеще силната гражданска сфера да бъде в основата на нашата дейност за запазване на националната ни идентичност. Да не говорим за възможностите, които предоставя членството в Европейския

съюз, където – както знаем – голям приоритет имат гражданските организации. Ето затова не е лошо да сме силни и в тази сфера.

Стара истина е, че трите стълба на българщината в Унгария са: Дружеството, Църквата и Училището. Предвиждат ли се по-нататъшни стъпки за укрепването на църквата и училището?

Отношенията с църквата и училището също трябва да бъдат доразвити. Във връзка с църквата има много нови задачи, свързани с изготвянето на стенописи и стъклописи. В тези проекти БРС ще окаже съдействие, според своите възможности. Това са много добри начинания и смятам, че до една-две години ще имаме резултат. В конкретните делови проблеми на църквата, разбира се, ние нямаме право да се месим, но винаги се стремим да заемаме разумна позиция, за да бъде взетото решение най-добро за цялата ни общност.

Въпросът за училището винаги е бил много актуален, засяга много хора и много се говори за него. Винаги обаче са липсвали конкретните дела и конкретните концепции, и това е един много тъжен факт. Смятам, че в близко време, в близките година-две – тъй като задачата е много сериозна – трябва да се разработи съвместно с Дружеството на българите в Унгария, Българското републиканско самоуправление и ръководството на училището една концепция, която да бъде предложена на двете министерства. Ние сме наясно, че нямаме в това отношения големи правомощия, но трябва да се разработи единно становище, което да се издигне на ниво министерства и да се ангажират и двете държави. И непременно – до две години – трябва да се вземе такова решение за съдбата, финансирането, юридическия статут, програмите на училището, което най-пълно да отговаря на целта, за която то е създадено. Защото много се

гонори за училището, но от година на година децата намаляват. А не би трябвало да го изгубим, защото тогава ще загубим един от найважните стълбове на своя идентитет, това, което ще запази българщината в Унгария. Преди няколко седмици ние разговаряхме с депутати на българския парламент, представители на т.нар. Парламентарно лоби за българите в чужбина, пред които поставихме и въпроса за нова концепция за училището. Това бе първата крачка, направена в това отношение, но тези разговори и преговори ще продължат и по-нататък.

Каква роля отреждате на медийния облик на българите в Унгария?

За нас медиите са много важни, което е логично в днешно време. Имам предвид всички медии, които отразяват живота на българите, но преди всичко нашите издания "Български вест", "Хемус", българското предаване по радио Кошут, възможностите, които ни предоставя унгарската телевизия с предаването "Рондо". Предвиждаме изграждането на комисия, която да работи по тези въпроси. Навсякъде водим преговори за нов стил, за промяна в начина на комуникация. Както виждате и по страниците на "Български вест" има вече промяна. Бих споменал и интернет-ната страница на самоуправлението. Смятаме, че в т.нар. информационно общество, това е много важно. От страна на унгарското правителство има много предложения и инициативи в това отношение. Макар и от кратко време да сме начело на самоуправлението, но вече имаме собствена интернетна страница (www.bul.hu), където всеки може да получи информация за общността ни. Тази информация, разбира се, непрекъснато се доразвива. Имаме желания да разработим единна компютърна мрежа между всички местни български самоуправления. В това отношение Министерството на информатиката, с което сме в контакт, ни оказва голямо съдей-

ствие. Следим разкриващите се и чрез участие в конкурси възможности да развием една пълноценна информационна мрежа. Да засилим притока на информация от България, да се снабдим с софтуери на български език.

Една от най-важните задачи, които предстоят пред малцинствената политика, е промяната на Закона за малцинствата. Как се изгражда позицията на БРС по този кръг от въпроси?

Още първите дни на встъпването в длъжност на новото самоуправление ни изненадаха с поредица срещи, относно промяната на закона за малцинствата и избирателния закон. Това е много стратегическо и много важно перо в нашата дейност. Ние сме едно от тринайсетте малцинства в Унгария и макар че не сме многочислени, сме в правото си да вземем пълноценно отношение по закона. Разчитаме, че нашето мнение трябва и ще бъде взето под внимание. Имахме срещи с парламентарния полномощник за малцинствата Йеньо Калтенбах, с председателя на Агенцията за национални и етнически малцинства Антал Хейзер, с комисията за правата на човека, малцинствата и вероизповеданията в парламента; предстоят и други срещи. Тук не бих обсъждал – поради липса на място – конкретните предложения, възможности, опасности, които са вмъкнати в отделните предложения, но в един следващ брой на вестника, когато се оформи нашата позиция, ще информираме и нашите читатели. Във връзка с обсъждането на тези въпроси на следващото събрание на БРС на 16 април поканих Йеньо Калтенбах, който прие поканата. Той ще информира членовете на самоуправлението за собствения си законопроект, своите опасения, предложения и ще ни запознае със своя доклад за състоянието на малцинствата и за изборите, проведени на 20 октомври 2002 г. Въз основа на това и ние ще изградим своето становище.

és sokat beszélünk róla, azonban valahogy mindig hiányozott a konkrét koncepció, a konkrét tett, és ez nagyon szomorú tény. Úgy vélem, hogy a közeljövőben a Magyarországi Bolgárok Egyesületével és az iskola vezetésével közösen ki kell dolgoznunk egy koncepciót, melyet a két minisztérium elé terjesztenénk. Világos számunkra, hogy ebben a kérdésben nincs sok jogi lehetőségünk, de egy-két éven belül a két ország minisztériumainak kötelezettségvállalásával döntést kell hozni az iskola sorsát, finanszírozását, jogi státuszát illetően, hogy az a legteljesebb mértékben megfeleljen annak a célnak, amely miatt létrejött. Mert sokat beszélünk az iskoláról, de évről évre kevesebb gyerek látogatja. Pedig nem szabadna elveszítenünk az iskolát, hiszen identitásmegőrző szerepe közismerten nagyon fontos.

Milyen szerepet szánnak médiának?

A média számunkra nagyon fontos. Ez alatt az összes olyan médiát értem, amely a magyarországi bolgárok életéről tudósít, de főleg a saját kiadványainkat: a Bolgár Híreket, a Haemus folyóiratot, azokat a lehetőségeket, melyeket a Magyar Rádió Bolgár Nemzetiségi Adása és a Magyar Televízió Ronda c. műsora biztosítanak. Mindenütt tárgyalásokat folytattunk, hogy új stílus, új kommunikációs módszer jöhessen létre. Ahogy látják, a Bolgár Hírek oldalain is tapasztalható már változás. Itt megemlíteném a BOÖ internetes weboldalát is. A mai világban ez nagyon fontos. Az internetes oldal és annak állandó fejlesztése sok lehetőséget nyújt. Szeretnénk hálózatot kiépíteni az összes bolgár önkormányzat között, s ebben a tekintetben sokat segít az Informatikai Minisztérium, mellyel felvettük a kapcsolatot. Szeretnénk több információhoz jutni Bulgáriáról, valamint bolgár nyelvű szoftvereket beszerezni.

Hírek a Magyarországi Bolgárok Egyesületéről

Változások a Magyarországi Bolgárok Egyesületének vezetőségében

Ivan Carvuldzsiev lemondott ügyvezető tanácsai tagságáról, helyét Dimitar Kusev vette át. A jövőben az egyesületi elnök munkáját két tanácsadó is segíti: Maria Kuseva és Ivan Carvuldzsiev.

Maria Kuseva:
Családi önérzettel

Maria Kuseva családjából elsőként édesapja, Angel Karapencsev jött Magyarországra, aki 1924-től kezdve dolgozott itt, eleinte csak időszakos termelőként, majd a háború idején végleg letelepedett. Angel Karapencsev egyike a Bolgár Művelődési Ház megépítésére adakozó bolgároknak, hosszú évekig tagja volt a vezető testületnek. Maria Kuseva (1934) 1956 óta él apjánál Magyarországon. Gazdasági diplomát szerzett, de egész életében a budapesti Nagycsarnok piacán dolgozott. Az ötvenes évek és az azt követő időszak sem nevezhető a legkedvezőbbnek a magántermelők számára, ám ennek ellenére édesapjának mindig sikerült megőriznie az ősi foglalkozást – több kert tulajdonosaként, ahol akár 30 embert is foglalkoztatott vagy zöldségkereskedőként – és nehéz munkával megteremteti családjának jólétét. Maria emlékeiben a bolgár közösség összetartó, egymásnak segítő tagjai együtt voltak munkában és nehézségekben egyaránt. Szerinte jó jel, hogy az új vezetőségbe sok fiatal került be, ugyanakkor fontosnak tartja a közösség idősebb és tapasztaltabb tagjainak tiszteletét. Azt vallja, hogy meg kell őrizni a bolgár szokásokat a mindennapi életben, valamint a családi ünnepeken, főleg az esküvőkön és a keresztelőkön. Büszkeséggel tölti el mindaz, amit a magyarországi bolgárok önjelétől hoztak létre. Legnagyobb örömet jelenleg két unokájának, Márkban és Nikollettben leli akik szinte teljesen kitöltik szabadidejét.

В Дружеството на българите в Унгария

**Промени в Управителния
съвет**

След отказването на Иван Цървулджиев от членство в УС на ДБУ, мястото в управителното тяло е заето от Димитър Кушев. Отсега нататък работата на председателя на ДБУ ще бъде подпомагана и от двама съветници: Мария Кушева и Иван Цървулджиев.

Мария Кушева:
С родово самочувствие

Пръв от рода на Мария Кушева в Унгария пристига баща ѝ Ангел Карапенчев, който още от 1924 г. работи тук, отначало само през сезона, а след това – по време на войната – се установява и постоянно. Той е един от дарителите за построяването на културния дом и дългогодишен член на УС. Мария Кушева (1934) се заселва при него през 1956 г. Получава икономическо образование, но целият ѝ активен живот е свързан с работата на пазара в Големите хали на Будапеща. Петдесетте години, а и последвалите десетилетия не са най-благоприятни за частните производители, но Ангел Карапенчев винаги съумява да запази старата си професия и било като собственик на градини – на които са работили до 30 работници, – било като търговец да изгради благосъстоянието на семейството си. В спомените на Мария Кушева членовете на българската колония някога са били много задружни, помагали са си един на друг и в труд, и в неволя. Смята за добър знак, че в УС са избрани много млади хора, но в същото време държи и на уважението към по-старите и опитни членове на общността. Ето защо приема с радост поста съветник на председателя на ДБУ. Държи на спазването на

българските обичаи и в ежедневието, и на семейни празници, особено на сватби и кръщенета. Горда е с това, което са създали българите в Унгария със собствените си сили. Най-голямата ѝ радост в момента са двамата ѝ внука: Марк и Николета, с които прекарва голяма част от времето си.

Иван Цървулджиев:
Победи с добро!

Роден е през 1933 г. в Копривщица и от 1963 г. живее в Унгария. Цял живот е работил като учител, близо 3000 унгарски деца са минали през ръцете му. Мнозина от тях е водил в България – в родната Копривщица или на българското черноморие. В родния му дом в китното подбалканско градче са отсядали и танцьорите на "Янтра" и "Росица" по време на копривщенския събор. Труда и скромността са най-важните качества на човека според него. Винаги са оценявали работата му, получавал е немалко награди и похвали за нея. Ако започне живота си отначало, всичко би направил по същия начин. Двете му дъщери са завършили българското училище, а внуците му танцуват български танци. Смята, че училището е един от най-важните стълбове на българската общност в Унгария и в никакъв случай не бива да се допусне да отмре, поради все понамаляващия брой на учениците в него. Другите важни опори на общността са културният дом и църквата, но не бива да се забравя и благосклонното отношение на унгарската държава – както към малцинствата въобще, така и специално към българите: отношение, което е създадено благодарение на вековното присъствие на българските градинари, спечелили призна

телност с труда и скромността си. Навярно са оценили качествата ми на миролюбив, склонен на прошка човек, който не обича да дели хората – казва Иван Цървулджиев по повод избирането му за съветник на председателя на ДБУ. Неговата максима е: "Спечели човека с доброта, ако не можеш – поне не го прави враг."

Български портрети от Пенка Чангова

Димитър Маринов

Димитър Маринов е потомък на стар градинарски род от Куцина. Първи от неговия род в Унгария се заселват двамата братя Димитър и Марин Черняеви, които в 1867 г. пристигат през Влашко в сръбската община Лорев на остров Чепел. Дълго време са само производители. Както всички гурбетчии, обикалят околностите и снабдяват населението с пресни зеленчуци. Изучават възможностите за търговия, набират опит от пазарите, проучват средата и решават, че най-добре ще е да прекъснат гурбетчийския живот, да доведат семействата си и да се заселят. Това става през 1884 г. След време техните деца прибавят и търговията към градинарството – търгуват както на едро, така и на дребно с добре организирана търговска мрежа в столицата и провинцията. Димитър Маринов, първият син на Марин, е сред първите търговци на едро на зеленчук в страната и измежду първите първите общественици в българската колония. От 1928 до 1936 г. е председател на Дружеството на българите в Унгария. Участва в акцията за построяване на църквата като дарител, в изграждането на малката сграда в двора на църквата, която се е използвала

за нуждите на дружеството и като жилище на клисаря. Сега на нейно място се издига новата сграда с чудния параклис, апартамент за гости и жилището на свещеника. В района на Будапеща е притежавал множество магазини и жилищни сгради. Най-близък негов приятел е бил кумът му Лазар Иванов, основател на дружеството. По разказ на племенницата Дора Недева, най-важната тема за разговор между двамата е било Дружеството, българската колония. Една от потомките на сестра му Елена е сродена с българското царско семейство. Дъщерята на Елена – Дора (1908, Горна Оряховица) идва да живее при вуйчо си и той я праща да учи във Виена на негови разноски. По-късно тя се омъжва за Величко Недев и заживяват в София. Дъщерята на Дора и Величко, Ели Недева (1932), сключва брак с Владимир Манов, с когото живее в Ню Джърси, САЩ. От брака си имат една дъщеря Милена (1962), която е омъжена за първия син на княгиня Мария Луиза Карл Борис Цулайнинген (1960), който е внук на цар Борис III и царица Йоана. От брака си имат син Александър Николай (Никълс) Борисов (1991).

Ivan Carvuldzsiev:
Jóval kell győzni!

1933-ban született Koprivsticában, 1963 óta él Magyarországon. Egész életében tanárként dolgozott, mintegy 3000 magyar gyereket tanított az évek során. Sokukat elvitte Bulgáriába is – a szülőföldjére, Koprivsticába vagy a bolgár tengerpartra. Otthona szállásul szolgált a Jantra és a Roszica táncosainak a koprivsticai folklórünnepen való részvételükkor. Szerinte az ember legfontosabb tulajdonságai a dolgosság és a szerénység. Munkáját mindig is elismerték, több díjat is kapott érte. Ha újratekeshetné az életét, mindent ugyanúgy tenné. Két lánya a budapesti bolgár iskolát végezte el, unokái a budapesti bolgár néptáncgyűttesek tagjai. Szerinte az iskola a magyarországi bolgár közösség egyik legfontosabb pillére, és semmi esetre sem szabadna megengedni, hogy megszűnjön, még a diákok csökkenő száma ellenére sem. A magyarországi bolgárok másik két fontos pillére a művelődési ház és a templom, de sokat jelent a magyar állam pozitív hozzáállása – a kisebbségekhez általában és a bolgárokhoz konkrétan – az a hozzáállás, amely az egykori dolgozó és szerény bolgár kereteknek is köszönhető. Talán értékelik, hogy a bolgárok béketűrő, megbocsátani képes emberek, akiknek nem szokásuk különbséget tenni ember és ember között – nyilatkozta Ivan Carvuldzsiev, a MBE elnöki tanácsadójává való megválasztása alkalmából. Jelmondata: „Nyerd meg az embert jósgoddal, ha nem megy, legalább ne tedd ellenségedd.”

Magyarországi Nemzetiségek Színházi Találkozója

2003. április 29. – május 2.

Koncert a másik oldalon
Sztaniszlav Sztratiev színműve alapján

A Malko Teatro előadása a Magyar Nemzeti Színházban
2003. május 1. 11.30 óra

Fájdalom egy eltűnőben lévő világ után

Sztaniszlav Sztratiev A másik oldal című darabja 1996-ban díjat nyert Londonban a BBC Drámafesztiválján. A mű szerkezetileg hat monológból áll, az idős emberek sorsáról szól. Az örege-dés témája régóta foglalkoztat. Olyan előadást szerettem volna létrehozni, amely egy – nemcsak Bulgáriában, hanem egész Európában – eltűnőben levő világot mutat be: a régi bolgár házakat, melyek egyre-másra dőlnek össze, s helyükön romos téglahalmazok keletkeznek, a bolgár hegyekben élő embereket, akik szintén kihalásra vannak ítélve. Ez az előadás egy eltűnő világ után érzett fájdalom kifejezése. Es fel-tettük magunknak a kérdést, hogyan is tudnánk megőrizni ezt az egyedülálló világot? Ebben segítettek a Szoljani Színház társulatából Nikola Pasov és Toni Pasova. Ők maguk is ennek a világnak a hordozói (Szoljan egyébként – a bolgár földrajzban kevésbé jártasak számára – egy gyönyörű városka Rodopében, a bolgár hegységek egyikében – a ford. megj.). 500 rodopei népdalból álló gyűjteménnyel rendelkeznek, továbbá gyűjtik a Rodope mítoszait és legendáit is. Velük vet-tük fel a monológokat először magnóra, de a felvétel nem sikerült tökéletes-re. Ezután mindent újra felvettünk videóra. Közben az az érzésem támadt, hogy számukra ez nem szerep, hanem vallomás. Ezért is őriztük meg a felvételeket eredeti formájukban. Hihetetlen volt, ahogy az általunk sorra járt falvakban a darab élő le-nyomatára leltünk. Az idős emberek, akikkel interjúkat készítettünk, az egész életüket elmeséltek. A színház és a valós élet átfedése véletlen volt, de nagyon helyénvaló.

A szaxofonos kvartett Tóth Viktor vezetésével több mint fél évig dolgo-zott az előadás zenéjének elkészíté-sén. Ők magyar jazz-zenészek, akik beleszerettek a bolgár zenébe.

Az előadás mozgásrészét Balogh Margit munkája. Már tizenöt évvel ezelőtt vele együtt jártuk a Rodope vidékét, ahol ő gesztusokat és mozgásokat gyűj-tött – jól ismeri ezt a régiót, és az előadásban felszínre tör igazi pro-fesszionizmusa.

A Malko Tetrao stílusába beilleszthe-tő a Roszica Néptáncgyűttes részvéte-le, táncuk koreográfiája Szalay Anna érdeme. A tánc és a zene előadásaink szerves részét képezik, mivel a bolgár folklór számunkra kulcs az emberek szívéhez.

Gabriella Hadzsikosztova
A Malko Teatro művészeti vezetője

СРЕЩА НА МАЛЦИНСТВЕНИТЕ ТЕАТРИ

29 април – 2 май 2003 г.

КОНЦЕРТ ОТ ДРУГАТА СТРАНА

по пиесата
на Станислав
Стратиев

Представление
на Малко Театро
в Националния
театър
в Будапеща
на 1 май от 11.30 часа

Болка по един изчезващ свят

Пиесата на Станислав Стратиев "От другата страна" е спечелила през 1996 г. конкурса за драматургия на ББС в Лондон. Тя се състои от шест монолога за съдбата на възрастните хора. Темата за възрастта отдавна ме занимава. Исках да направя и спектакъл, в който да отразя един изчезващ свят, не само в рамките на България, а и в рамките на Европа. Старите български къщи, които се порутват и от година на година вместо тях заварваме срутени купчини, хората из българските балкани, които също са осъдени на изчезване. Този спектакъл изразява болката ми по един изчезващ свят.

И ние си зададохме въпроса: какво можем да съхраним от този уникален свят?

Помогнаха ми и актьорите от Смолянския театър Никола Пашов и Тони Пашова. Те самите носят в себе си този свят. Притежават сбирка от 500 родопски песни, събират митове и легендите на Родопския край. С тях записахме монолозите най-напред на касетофон, но се оказа, че записът не е сполучлив. След това се наложи да повторим всичко на видеолента. Имах усещането, че това не са роли, а откровения за тях. Ето защо запазахме кадрите в автентичната им форма. Поразителното беше, че в селата, които посетихме открихме живата документация на пиесата. Възрастни-

те хора, с които правихме интервютата, ни разказваха целия си живот. Покриването на театър с действителност се получи случайно, но много на място.

Квартетът саксофонисти, ръководени от Виктор Тот, работи повече от половин година, за да подготви музиката към спектакъла. Това е едно изключително сложно в техническо отношение начинание, свързано и с голямо физическо натоварване на музикантите. Ако няма между всеки две изпълнения пауза, те не биха могли да издържат, тъй като могат да свирят без прекъсване максимум три минути – такъв капацитет от въздух и сила са необходими. Те са джаз музиканти, но света на българската музика изключително ги привлича.

Движенческата част на спектакъла е изградена от Маргит Балог. Още преди петнайсет години с нея сме ходили из Смолянския край, където тя събирала жестове и движения – познава този край и участието и в спектакъла доказва високия й професионализъм.

Характерно за стила на Малко театро е участието на танцьорите от "Росица", чиято хореография бе подготвена от Анна Салаи. Танцът и музиката са неразделна част от нашите спектакли, тъй като българският фолклор е ключ към сърцето на хората.

Габриела Хаджикостова
Художествен ръководител на
Малко театро

Българска пиеса на Фестивала за съвременна драма

В рамките на Фестивала на съвременната драма, който се провежда от 24 април до 1 май в Будапеща, ще бъде представена и

най-новата българска драма с прочит на пиесата "Гълъбът" на писателя Румен Шомов. Прочитът ще бъде на 25 април от 15 часа в "Миленински надлази", в сградата на Миленински парк (Budapest II, Fény u. 20-22).

Месец на българската култура

- 1 май – "Концерт от другата страна", представление на Малко театро и Националният театър
- 3 май – Българо-гръцка фолклорна вечер в БКД
- 11 май – Гергьовденски празник в Българския храм
- 16 май – Откриване на фотоизложба на Йордан Бебревски в сградата на БРС
- 23 май – Вечер посветена на Радой Ралин (по случай 80 г. от рождението му)
- 24 май – Поднасяне на венци пред паметника на Св. св. Кирил и Методий в Залавар
- 25 май – Честване на деня на Св. св. Кирил и Методий на хълма Сечени
- 1 юни – Гостуване на спектакъла "Великденско вино" на Смолянския драматичен театър в БКД

Йордан Бебревски е роден през 1945 г. в София, а от 1976 г. живее в Унгария. С фотография се занимава от 14 г. възраст. Работил е дълги години в Унгарската телеграфна агенция, в момента има собствена лаборатория. Има предпочитание към пейзажните снимки, но обича и динамиката на репортажното изображение.

Радой Ралин е един от най-изтъкнатите български сатирици и хумористи на съвременната българска литература. Роден е през 1923 г. в Сливен и е правнук на Таньо войвода – сподвижник на В. Левски и приятел на Стефан Караджа. По време на Втората световна война взема участие във военните действия за освобождението на Унгария и тогава написва стихосбирката си "Воинишка тетрадка", която му донася известност. Изключително популярни са сатиричните творби на Радой Ралин. Той е автор и на книгата с епиграми "Люти чушки", изгорена през 1968 г. в пещите на Полиграфическия комбинат в София.

Bolgár színdarab a Kortárs Drámafesztiválon

Idén április 24. és május 1. között kerül megrendezésre Budapesten a Kortárs Drámafesztivál. A fesztivál közönsége a bolgár színjátszás egyik legújabb darabjával is megismerkedhet. Rumen Somov A galamb c. művének felolvasására a Millenáris Parkban (Budapest, II. ker. Fény u. 20-22.) kerül sor 2003. április 23-án 15.00 órakor.

A bolgár kultúra hónapja

- Május 1.** – Koncert a másik oldalon – a Malko Teatro előadása a Nemzeti Színházban
- Május 3.** – Bolgár-görög folklórest a Bolgár Művelődési Házban
- Május 11.** – Szt. György-napi ünnepség a Bolgár Ortodox Templomban
- Május 16.** – Jordan Bebrevszki fotókiállításának megnyitója a Bolgár Országos Önkormányzat székházában
- Május 23.** – Radoj Ralin-est, a bolgár költő 80. születésnapja alkalmából
- Május 24.** – A zalavári Szent Cirill és Szent Metód emlékmű megkoszorúzása
- Május 25.** – Ünnepség Szent Cirill és Szent Metód napja alkalmából a Széchenyi-hegyen
- Május 31.** – A Szmoljani Drámai Színház vendégelőadása /Húsvéti bor/ a Bolgár Művelődési Házban

Jordan Bebrevszki 1945-ben született Szófiában, 1976 óta él Magyarországon. Fotóművészettel 14 éves kora óta foglalkozik. Hosszú évekig a Magyar Távirati Irodánál dolgozott, jelenleg saját laboratóriumában készít fényképeket. Rendszerint a tájképfotográfia szerelmese, de szereti a riportfényképezés dinamikáját is.

Radij Ralin a kortárs bolgár szatíra és humor egyik legkiemelkedőbb alakja. 1923-ban született Szlivenben, dédnagyapja Vaszil Levszki társa és Sztefan Karadzsa barátja, Tanjo vojvoda volt. A II. világháború idején részt vett a magyarországi harcokban, akkor született meg Katonai füzet c. verseskötete, amely meghozta számára az ismertséget. A híres Ljuti csuski /Csípős paprikák/ c. könyv szerzője, melyet a zsvikovi rezsim nemcsak betiltott, de elégetésre ítélt Szófiában.

A bolgár könyv ünnepe

A Budapest Kongresszusi Központban április 24. és 27. között megrendezésre kerülő Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál idején bemutatásra kerülnek a magyarországi bolgárok kiadványai. A Gondolatok és szavak című irodalmi délután műsorában főként a Magyarországon élő bolgár írók művei és a Haemus bolgár-magyar kulturális és társadalmi folyóiratban megjelent szövegek hangzanak el. A rendezvény az Országos Idegennyelvű Könyvtár által szervezett, a kisebbségek kultúráját bemutató sorozat része. A kisebbségek standján minden évben megtalálhatók a bolgár kiadványok.

Radevski Teodor

Radevski Teodor sajátos hangú, eredeti elbeszélő. A világot járva filmrendezőként sok színhelyen sokféle kis jelenetet, szokást, drámát figyelhetett meg, de nem egyszerűen csak leírja őket, hanem valamilyen különös, szinte mitológiai atmoszférát ad nekik, a köznapit rendkívüliségek odisszeáját. Szokatlannak és rendkívülinek tartom azt is, hogy valaki, aki nem magyar környezetben nőtt fel, ilyen szinten képes az irodalmi magyar nyelvet kezelni. Hasonlót legfeljebb csak a nagy nyelvek néhány szerzőjének esetében tudnék példának felhozni, de ott sem gyakori. Különleges nyelvi és irodalmi érzékre vall.

Szász Imre

Sztojcsev Szvetoszlav

Sztojcsev Szvetoszlav 1959-ben született Gabrovóban. Magyar szakot végzett Szegeden. 1989 óta Békéscsabán él. Három könyve jelent meg.

Празник на българската книга

По време на Международния фестивал на книгата от 24 до 27 април в Конгресния център Будапеща ще бъдат представени изданията на българите в Унгария. Програмата "Мисли и думи" е изградена главно по творби на български автори от Унгария и текстове от Българо-унгарското списание за култура и обществен живот "Хемус". Тя е включена в поредицата, представяща малцинствената култура, организирана от Библиотеката за чуждестранна литература. На специалния щанд за малцинствата българските издания се представят всяка година.

Теодор Радевски Островитяни

Теодор Радевски е оригинален разказвач със самобитно звучене. Обикаляйки света като кинорежисьор, той е имал шанса да наблюдава най-разни случки, драми, които не просто описва, а им придава странна, почти митологична атмосфера, Одисеята на баналните изключения. Необичайно и изключително е и това, че някой, който не е израснал в унгарска среда, е в състояние да борави на такова равнище с литературния унгарски. Пример за нещо подобно има само сред неколцина автори на големите езици, но и там не е често явление.

Имре Сас

Светослав Стойчев

Светослав Стойчев е роден през 1959 г. в Габрово. Завършил е унгарска филология в Сегед. От 1989 г. живее в Бекешчаба. Автор е на три книги.

Gondolkodó lét

Огън в камината

Hajnali ösvények

Най-напред тия възхитителни късове се появиха на унгарски, на унгарски и са писани, а сега заживяват и своя български живот. Какъв е унгарският им живот не мога да знам, вероятно авторът жестоко се обдъква с

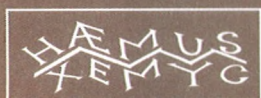

проблем. Със сигурност знаем, че българският им живот няма да е от най-лесните: не само поради жестоката стопанска криза, не само поради трижди по-жестоката духовна криза, но и поради междуцарствения период на смяна на ценностите, на идеите, на естетическия инструментариум. Само че това едва ли ще изненада някого. Най-малкото пък: Автора. Защото той следва предназначението си, следва предначертания си път и няма друг избор. Просто няма друг избор. И това му е хубавото на истинското писане: нито можеш да избягаш от него, нито можеш да го имитираш. Като писането на Светослав Стойчев.

Георги Марковски

Хемус

Списание "Хемус" е не само най-дълготрайно излизащото издание на общността (през 2001 г. то изпълни десетата си годишнина), но представлява респектиращ по обем и сериозност документален материал, върху който могат да се положат наблюденията за нейния облик и съвременната ѝ културна мисия. Чрез него общността разказва себе си, обръща се към себе си, осъществява се духовно. Като дело културно и публично адресирано, списанието е рожба на интелектуални усилия и

4/2002

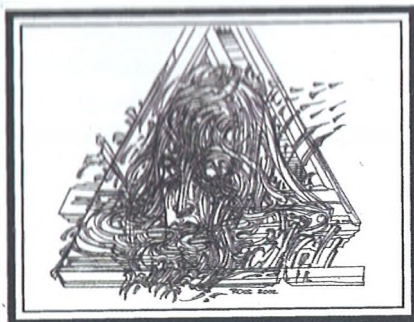
замисли, насочено е към въздействие върху целия колектив. За разлика от вестника то не разчита на информационни характеристики, а на една по-дълбока стратегия, опираща се в спецификата на научни и художествени текстове.

Penka Vatova

Петя Дубарова Доброта

Младата, трагично загинала българска поетеса днес би била четирсет годишна. По повод на тази годишнина в края на миналата година Фондация Про Скола булгарика издаде двуезична стихосбирка на Петя Дубарова със заглавие "Доброта". Стиховете са преведени от Беата Будаи (която е направила и подстрочниците), Ищван Вьорьош и Дьорд Сонди.

Петя Дубарова

Доброта

Gondolkodó lét

Огън в камината

Hajnali ösvények

Ezek az elragadó töredékek először magyar nyelven jelentek meg, magyarul is íródtak, és most kezdik bolgár életüket is élni. Hogy milyen a magyar életük, nem tudhatom, a szerző valószínűleg erősen érzékeli a „máságot”, ami kétségtelenül nem csak balkáni probléma. Minden kétséget kizáróan tudjuk, hogy bolgár életük nem lesz a legkönnyebb: nemcsak a kegyetlen gazdasági válság miatt, nemcsak a háromszor kegyetlenebb szellemi válság miatt, hanem az értékek, az eszmék, az esztétikai instrumentumok változásának interregnuma miatt is. Ez azonban aligha lep meg bárkit is. A legkevésbé: a Szerzőt. Mivel ő küldetését, előre megrajzolt útját követi, és nincs más választása. Egyszerűen nincs más választása. És ez a szép az igazi írásban: el sem menekülhetsz előle és nem is színlelheted. Ahogyan Sztojcsev Szvetoszláv írásai.

Georgi Markovszki

Haemus

A Haemus folyóirat nem csupán a közösség leghosszabb életű kiadványa (2001-ben jelenteti meg tizedik évfolyamát), hanem tiszteletre méltó terjedelmű és komolyságú dokumentumanyagot is képez, amelynek alapján megítélhető arculata és jelenlegi kulturális küldetése. Rajta keresztül szól a közösség önmagáról, fordul önmaga felé, valósítja meg szellemi önmagát. Mint a kultúrát és publicitást célzó ügy, a folyóirat intellektuális orofoszítások és elgondolások közlője, az egész kollektívára kíván hatni. Az újságtól eltérően nem az információ terjesztésére szorítkozik, hanem egy mélyebb stratégiát képvisel, amely tudományos és művészeti szövegek specifikumára támaszkodik.

Penka Vatova

Petja Dubarova Jóság

A fiatal, tragikus körülmények között elhunyt költőnő most töltené be a negyvenedik életévét. Ezen évforduló kapcsán a múlt év végén a Pro Schola Bulgarica Alapítvány Jóság címmel megjelentette Petja Dubarova kétnyelvű verseskötetét. A verseket Buday Beáta, Vörös István és Szondi György fordították, a nyersfordításokat Buday Beáta készítette.

Találkozók és események

50 éves a bolgár filológia szak az Eötvös Loránd Tudomány egyetemen

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem bolgár szakjának 50 éves évfordulójának és Bulgária felszabadításának 125. évfordulójának szentelik azt a tudományos emlékülést, mely május 7-én és 8-án kerül megrendezésre. A fórumot az ELTE Szláv Filológiai Tanszéke szervezi a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma támogatásával. Meghívottként részt vesznek az elmúlt évek bolgár lektorai – dr. Ognyan Szaparev, Alexandar Alexandrov docens, Szava Szivriev docens és Szezsina Vladimirova, valamint a debreceni és a szegedi egyetem bulgaristái, a Bolgár Országos Önkormányzat Bulgarisztikai Intézete és a Bolgár Kulturális Fórum. A rendezvény alatt nyílik meg Szimeonova Rajna kiállítás is Az 1876-1878-as bulgáriai események a magyar sajtóban címmel.

A budapesti Bolgár Iskola tanulói részvétele egy bulgáriai tudományos fórumon

A Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium négy tanulója – Vladov Petra, Sziderov Borjana, Cserkezev Cvetomir és Sze Stefanov Plamen – vett részt a Bulgáriában a Közoktatási és Tudományos Minisztérium és a Fizikusok Szövetsége által szervezett Fizikai és Csillagászati Konferencián. A találkozón, melyre Várnában került sor, több mint száz bolgár közép- és felsőoktatási intézményben tanuló fiatal vett részt. A budapestiek voltak a határon túli bolgár oktatási intézmények egyetlen képviselői.

A négy gimnazista felkészítése Teodosieva Elegia fizikatanár vezetésével zajlott: hónapokon keresztül A Naprendszer múltja, jelene és jövője című dolgozatuk, mely alapján meghívást nyertek a konferenciára való részvételre. Vladov Petrától a Bolgár Hírek megtudta, hogy a találkozón a magyarországi tanulók megkülönböztetett figyelemnek örvendhettek, a várnai csillagvizsgáló igazgatója maga mutatta meg a Planetáriumot.

Az iskolások bulgáriai kiutaztatását a Bolgár Országos Önkormányzat 100.000 forinttal támogatta, a Bolgár Kulturális Intézetnek köszönhetően pedig az utazási költségeket 50%-os kedvezmény csökkentette.

Bolgár szokás szerint

A bolgár martenica már Magyarországon is hódít. Egy VIII. kerületi rendezvényen Csécsi Béla polgármester bolgár népszokásszerint kő alá helyezte az egészséget és a termékenységet szimbolizáló piros-fehér kítű-

Срещи и събития

50 години българска филология в университета в Будапеща

Възпоменателната научна сесия, посветена на 125-годишнината от Освобождението на България и 50-годишнината на специалността българска филология в университета "Лоранд Йотвъш" ще се състои на 7 и 8 май т.г. Срещата се организира от Катедрата по славянска филология при университета, Унгаро-българското дружество за приятелство с подкрепата на Министерството на националното културно наследство. На форума са

Участие на ученици от българското училище в научен форум в България

Четирима ученика от Българо-унгарското училище "Христо Ботев" – Петра Влодова, Боряна Сидерова, Цветомир Черкезов и Пламен Стефанов – взеха участие в конференцията по астрономия и физика в България. На срещата във Варна, организираната от Министерството на образованието и науката и Съюза на физиците, са взели участие над сто български учащи се от средни и висши учебни заведения. Учениците от Будапеща са

поканени бившите лектори проф. д-р Огнян Сапарев, доц. Александър Александров, доц. Сава Сивриев и Снежина Владимирова от България, болгаристи от Сегед и Дебрецен, Института за изследвания на българите в Унгария при БРС, Български културен форум. Ще бъде открита и изложба на Райна Симеонова "Отражението на събитията от 1876-1878 г. в унгарската преса".

били единствените представители на българските общности зад граница.

Подготовката на четиримата гимназисти е осъществено под ръководството на учителката по физика Елегия Теодосиева. В продължение на няколко месеца те са подготвяли своя доклад на тема: "Слънчевата система – минало, настояще и бъдеще", с който са получили достъп за участие в конференцията. По време на срещата с тях са се от-

ректорът на Варненската обсерватория ги е развел из Планетариума – сподели пред Български вестник Петра Влодова.

Пътуването на учениците до България е подпомогнато със 100 000 форинта от Българското републиканско самоуправление, а Българският културен институт е осигурил 50% намаление от пътните разноски.

Според българския обичай

На специално тържество в VIII район на Будапеща българската мартеница бе положена под камък от кмета Бела Чечеи с пожелание за здраве и плодородие през годината.

Присъстващите на изиявата ученици от българското училище навързаха мартеничките си на близките храсти, а председателката на българското самоуправление в района Гизела Калицова разказа на насъбралите се за обичая. По време на срещата бяха установени контакти между Българо-унгарското средно езиково училище "Христо Ботев" и музикалното училище на ул. "Бела Шомоди".

Интересното е, че в миналото в сградата на ул. "Бела Шомоди", във специално наетите от Дружеството на българите в Унгария класни стаи, временно се е помещавало българското училище. Двете училища планират да установят по-тесни връзки, като участват взаимно на своите тържества. Първата стъпка в това отношение ще бъде на 13 май, когато на концерта на унгарското музикално училище в културния дом

"Гутенберг", ще бъдат представени и български народни танци, в изпълнение на ученици от българското училище. Сред плановете на Българското самоуправление в VIII район стои задачата да бъдат поставени паметни плочи на две от училищните сгради в района: на ул. "Бела Шомоди" и на ул. "Йожеф", където временно се е помещавало българското училище в миналото – сподели Гизела Калицова.

Представят се българските самоуправления

За пръв път след основаването си в края на миналата година се

представиха българските самоуправления в VI и VII район на Будапеща. Срещата се състоя в Българския културен институт. В програмата участваха унгарски и български изпълнители. Музикантите Ищван Ференци и Золтан Каракаш проявяват интерес към традиционния български инструмент – гайдата. Програмата завърши с изпълненията на Никола Паров с Балкан Плейбойс и танците на танцовия състав "Росица".

iskola növendékei a közeli bokrokra kötötték martenicájukat, a helyi bolgár önkormányzat elnöke, Kalicov Gizella pedig megismertette a jelenlévőket a népszokás szimbolikájával.

Az ünnepség másik érdekessége a budapesti Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium és a kerületi Somogyi Béla Zeneiskola közötti kapcsolatépítés volt, hiszen egykor ideiglenesen ebben a magyar iskolában bérelt a bolgár iskola számára tantermeket a Magyarországi Bolgárok Egyesülete. A két iskola a szorosabb kapcsolatok kiépítése érdekében a jövőben kölcsönösen részt vesz egymás rendezvényein. Az első ilyen program a Somogyi Béla Zeneiskolának a Guttenberg Művelődési Házban tartandó koncertje lesz, ahol a bolgár iskola tanulói bolgár néptáncokat mutatnak majd be.

Kalicov Gizella elnök elmondta, hogy a VIII. kerületi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat tervei között szerepel emléktábla elhelyezése két kerületi iskola – a Somogyi Béla Zeneiskola és a József utcai iskola – homlokzatán annak emlékére, hogy egykor e két iskola falai közt működött a budapesti bolgár iskola.

Bemutatkoznak a bolgár önkormányzatok

Múlt év végi megalakulásuk óta először mutatkoztak be a budapesti VI. és VII. kerületi bolgár önkormányzatok. A találkozó helyszíne a Bolgár Kulturális Intézet volt. A műsorban magyar és bolgár művészek léptek fel. Ferenczi István és Karakas Zoltán zenészek a hagyományos bolgár hangszert, a dudát szólaltatták meg. A műsor Nikola Parov és a Balkan Playboys, valamint a Rozsica táncegyüttes produkciójával ért véget.

Egy kevésbé ismert magyar Bugáriában

Az Országos Széchényi Könyvtár munkatársa, Hargitainé Szimeonova Rajna a Magyar-Bolgár Baráti Társaság szokásos összejövetelén a Bajza utcai Nemzetek Házában tartott előadást. Ennek kapcsán nyilatkozott lapunknak: „A Kossuth-emigráció témája számos kutatás tárgya volt már, ugyanakkor több, Bulgáriában élt magyar tevékenysége még kevésbé ismert. Miután Kossuth Lajos elhagyta a bolgár földet, a vele érkezett magyar emigránsok egy része hosszabb időre letelepedett a még török uralom alatt lévő Bulgáriában. Egyikük Pásztori Endre, aki Plovdiv város katolikus iskolájának tanára lett. Magyarországra való visszatérése után a jogász végzettségű Pásztori itthon is tanárként dolgozott. Bulgáriai tanári tevékenységéről a magyar Néptanítók Újságának írt levelében számol be.

ismerteti a magyar olvasót a bulgáriai oktatás helyzetével. Érdeklődése azonban az akkori bolgár élet más területeire is kiterjed: hogyan nevelik a selyemgubót, milyen módszerrel termesztik a rizst. Az általa publikált cikkek alapján feltételezhető, hogy Pásztori tíz évet élt Bulgáriában, s plovdivi tanárkodása idején írta meg az első bolgár-olasz nyelvtant, melyet 1862-ben adtak ki Plovdivban."

Szedjanka Zornicával

A bolgár szöveg magyar fordítása előtt előbb lássuk a bolgár szedjanka szó rövid magyarázatát!

A hosszú téli estéken, mezei munka híján a falusi lányok és asszonyok összegyűltek valamelyikük otthonában, s kézimunka mellett beszélgettek, tréfálkoztak és pletykálkodtak. Ez a szedjanka, a bolgár fonó.

A Zornica Folklóregyüttes – ahogy azt az erre az alkalomra kiadott kétnyelvű brossúra is ismerteti – megalakulásának hároméves évfordulóját a Bolgár Kulturális Intézetben megtartott szedjankával ünnepelte. A barátok és rokonok által megtöltött teremben az együttes tagjai és a közönség irigylésre méltó energiával és lelkesedéssel roptá a táncot, énekelt és szórakozott. És ez így van rendjén, hiszen a bolgár hagyomány szerint a szedjanka a társalgás és a vidámság színtere. A csoport szemmel láthatóan összeszokott és nem csak a színpadon táncol és vigad. A Zornica-asszonyok által készített finomságokkal teli asztalok körül a vendégek sokáig tereferéltek kedvükre. Talán ez a Zornica legnagyobb érdeme: még egy helyen még egy összejevetelt szervezni barátoknak és rokonoknak, csökkentve, s akár eltüntetve így a színpad és a közönség közötti távolságot. Hogy részesei lehessünk egy igazi szedjankának, ahol egyszerre fellépő és néző minden résztvevő.

Változások a vezetőségben

Varga Szimeont választották meg a Bolgár Ifjúsági Egyesület elnökének, miután Muszev Dancso, aki a Bolgár Országos Önkormányzat elnöke lett, lemondott posztjáról. A IV. kerületi, újpesti bolgár önkormányzat vezetőségében is változás történt, elnöknek Bajcsev Boriszt, elnökhelyettesnek Jalamova Mariannát választották meg.

Един малко известен унгарец в България

"Темата за Кошутовата емиграция е занимавала много изследователи, но приносът на десетки унгарци, останали в България, все още не е достатъчно проучен.

След отпътуването на Кошут от българските земи, голяма част от унгарските емигранти се заселват за по-продължително време във все още поробените краища на България. Един от тях е Ендре Пастори, който става преподавател в католическото училище в Пловдив. Самият Пастори пише за себе си и за това как е учителствал в Пловдив в едно писмо, което изпраща до вестник "Нептаниток", когато се завръща в Унгария. Въпреки, че е юрист по образование, той продължава работата си като учител и в родината си. Със статии, които пише през 1866-1867 г., запознава унгарската общественост с българското учебно дело. Но интересът му се разпростира и върху други страни от живота на българите: как се отглеждат копринените буби, каква е технологията на отглеждането на ориза в България. От тези статии става ясно, че Ендре Пастори остава десет години в България, а по време на работата си като учител написва и първата "Българско-италианска граматика", издадена в Пловдив през 1862 г." – сподели пред Български вест сътрудничката в Унгарската национална библиотека "Сечени" Райна Симеонова-Харгитаи по повод нейната лекция, изнесена на поредната сбирка на Унгарско-българското дружество на 21 март в "Дома на нациите" на ул. Байза 54.

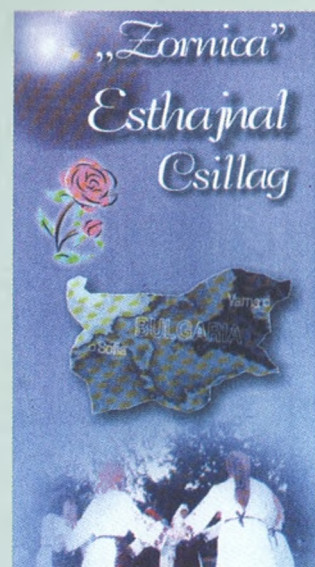
На седянка със "Зорница"

Фолклорният състав на име "Зорница", както четем и в специално издадената двуезична диплянка, отбеляза третата годишнина от своето създаване със събиране в Българския културен институт. Със завидна

ната представители на състава, както и публиката – пълната с близки, приятели и роднини зала. И това е съвсем естествено, защото седянката в българската традиция е място за общуване, място на веселие. Вижда се, че групата е добре сработена и танцува и се весели, не само когато излиза на сцена. По масите имаше лакомства, приготвени от жените на "Зорница", които задържаха присъстващите още дълго на разговор. И може би точно в това е и заслугата на "Зорница" – да създаде още едно място, един повод за среща на българите и техните приятели и близки, да скъси (а защо не и да премахне) разстоянието между сцена и публика. И да присъстваме на "истински" седянки, в които всички са участници и не се делят на изпълнители и зрители.

Смяна в ръководствата

За председател на Българското младежко дружество бе избран Симеон Варга, след като Данчо Мусев се оттегли от поста, поради избирането му за председател на БРС. Смяна в ръководството бе извършена и в българското самоуправление в IV район – Уйпещ, където за председател бе избран Борис Байчев, а за заместник-председател Марияна Яламова.

Накратко от България

Японското правителство е отпуснало 891 хиляди американски долара за пробен проект за спасяване на българските гори. Проектът се осъществява със съдействието на Световната банка. Министърът на селското стопанство Мехмед Дикме и Оскар Байън Колс от софийското представителство на

можност да наблюдава и отлитането на четири джет-танкера, в изпълнение на своята мисия. На летището в Сарафово са на база шест американски джет-танкера.

Програмата ФАР ще финансира реконструкция на 22 км от шосейната мрежа в България, които са част от туристически

явайки за незабавно прекратяване на войната и против избиването на невинни хора. Близко 2000 души са взели участие в антивоенните акции в София и Пловдив.

Външният министър Паси се надява, че процесът срещу българските медици в Либия, обвинени в заразяването на либийски деца със СПИН, няма да бъде политически. Коментарът е направен след декларацията на Фондация "Кадафи", според която липсата на доказателства против подсъдимите е сериозно основание те да бъдат обявени за невинни. Министър Паси изрази благодарност на Фондация "Кадафи" за усилията които прави. Българските medici са задържани в Либия преди близо четири години.

Само 3% от българските минерални води се използват. В България има повече от 240 термални и близо 800-900 минерални извори, но водите им не се използват ефикасно. Те биха могли да бъдат оползотворени за лечението на много болести.

България не се е превърнала в опасно за туристите място, поради войната в Ирак, според Световната асоциация на тур-операторите. Предвижда се трийсет процентно увеличение на руските туристи, заради премахването на визовия режим и откриването на нови консулски служби. Очаква се приходите от туризма да нараснат от 8 на 12% през годината.

Русия ще върне дълга си от 32 милиона долара на България, бе съобщено по време на визитата на руския президент Путин в България в началото на март.

Населението на България е намаляло с 45 000 души през 2002 г., съобщи Националният статистически институт. На 31 декември 2002 г. е имало

Световната банка подписаха споразумението. Проектът предвижда смяна на енергийните ресурси в две български селища чрез въвеждане на алтернативни начини на отопление. Проектът е с голямо екологическо значение, заяви представител на японското посолство. Селищата ще бъдат избрани от представителите на Световната банка.

Министър-председателят на България посети военно-въздушната база в Сарафово близо до Бургас. Посещението бе направено по покана на командването на американския контингент, който се намира там. Симеон Сакскобургготски бе посрещнат от американския посланик Джеймс Пардю, министърът на отбраната Н. Свиначев и командирът на 409-и въздушен отряд на САЩ. Българският министър-председател разговаря с американския посланик и разгледа един от самолетите-танкери. Делегацията имаше въз-

маршрути в областта Добрич с местно и международно значение. Представители на Европейския съюз и на програмата ФАР за България обходиха набелязаните обекти.

Английският престолонаследник Принц Чарлз посрещна пролетта с гринва от българска мартеница, получена по време на официалното му посещение в България. Тя е била забелязана по време на визитата му в едно от военните поделения в Довър.

Българите се присъединиха към глобалните протести срещу войната, водена от САЩ срещу Ирак. С траурно знаме и чучело на президента Буш стотици млади българи преминаха пред американското посолство, настъ-

ДНЕВЕН

днес 40 страници

trud

Стило УТО

УТО

икономика и екология

НАЦИОНАЛЕН ВОСКИДНЕВНИК • АД: ХОЛДИНГ АД • СОФИЯ, УЛ. "ЕКАРПХ ИЛИД" 119, телефон 98 448 226 • РЕКЛАМА тел. 98 448 226 • ЦЕНА 0.30 ЛЕВА

Понеделник, 22 април 2003 г.

Петима на съд

за разстреля

Времето от се затопля

регистрирани 7 845 000 души. Специалистите смятат, че темпът на намаляване на населението е взел застрашителни размери. Според проучване на ООН населението в България, Естония, Грузия, Латвия, Русия и Украйна може да спадне от една трета до половината от броя на жителите си през следващите десетилетия. Тенденцията се дължи на намаления брой на новородените, лошите условия на живот и нарастващата емиграция от тези страни.

Българските фирми имат добри шансове да вземат участие във възстановяването на Ирак, заяви заместник-министърът на икономиката Милен Керемедчиев. България е в списъка на седемте предпочитани партньори на САЩ по отношение на Ирак. Българските фирми имат собствен опит в Ирак, познават страната и тях ги познават. Те вероятно ще вземат участие при строителството на пристанища, летища, в изграждането на инфраструктурата, както и на телекомуникацията, образованието и здравеопазването.

Вестник "Ние, жените" раздаде годишните награди за бизнес дама на годината. Престижната награда за 2002 г. бе присъдена на Светлана Панайотова, икономически директор и собственик на Елит Тур ООД, агент на Томас Кук за България. Роселина Гилова, мениджър на Ауди ООД, бе обявена за мениджър на годината.

Унгарската банка ОТП се надява до седмица да бъде подписан договора за закупуване на ДСК – последната изцяло държавна банка в България, която е втора по-големина за страната след Булбанк. Предложението, направено от унгарската страна, предвижда най-добра цена при закупуване на 100% от акциите на банката. С продажбата на ДСК завършва банковата приватизация в България и целият банков сектор преминава в частни ръце.

В България бе отбелязан световният ден на ромите. Министър-председателят Сакскобурготски се срещна с представители на ромските организации. Министър Неджеп Моллюв участва в кръгла маса, посветена на диалога между етническите групи в България. Форумът бе организиран от Националния съвет за етнически и демографски изследвания и правителството.

Единственият български кореспондент в Багдад Елена Йончева е била нападната по улиците на града от банда, когато е била в група заедно с шест португалски журналисти. След

подпомогне тези, които страдат от войната и е организирана от Българския атлантически клуб, Комитета за иракска демокрация и Иракския национален конгрес в България със съдействието на Българския червен кръст.

Атипичната пневмония продължава да взема своите жертви. В България няма случай на заразяване със смъртоносни вирус на тежкия остър респираторен синдром (ТОРС). На софийското летище, както и на морските пристанища Варна и Бургас са взети всички мерки за контрол против възможното появяване на болестта в

намесата на представители на иракските власти тя е била пусната, но са й били отнети камерата и всичките пари. Президентът Първанов заяви, че българските посолства в съседните на Ирак държави ще окажат съдействие на кореспондентката на Българската национална телевизия.

страната. Пристигащите от тези страни се информират за симптомите на болестта със специални листовки.

Стара бабина рецепта за кисело мляко е внедрена в производството на най-новото българско кисело мляко на "Данон". "На баба" е приготвено от висококачествено, подбрано от лицензирани ферми мляко и заквасено с традиционната закваска с *Lactobacillus Bulgaricus*. "Обърнахме се към традицията, за да предложим на потребителите най-българското кисело мляко, което те обичат и помнят от своите баби", заяви маркетинг-директорът на "Данон – Сердика", Евгения Стоичкова.

Двудневна кампания за кръводаряване в подкрепа на цивилното население на Ирак и коалиционните сили се състоя във Военно-медицинската академия в София. Инициативата има за цел да

Възстановяват църквата "Св. Четирсет мъченици" във Велико Търново

Църквата "Св. Четирсет мъченици" във Велико Търново е построена и украсена със стенописи по нареждане на цар Иван Асен II през 1230 г. Придадената към нея по-късно сводеста пристройка навярно е служила за гробница на Асеновската династия. По време на турското робство тя е била съборена и

превърната в джамия, а след Освобождението на България е възстановена. Земетресението през 1913 г. отново я разрушава. В църквата се пазят ценни реликви – три колони, едната от които е свързана с хан Крум, втората – с хан Омуртаг, а третата увековечава победата на цар Иван Асен II в битката при Клокотница. През януари т.г. срутена подпорна стена застраши средновековната църква "Свети 40 мъченици" във Велико Търново, след наводнение на основите на църквата. Постоянната комисия за защита на населението при бедствия, аварии и катастрофи отпусна сумата от 235 000 лева за укрепване на църквата "Св. Четирсет мъченици". Със средствата ще се построи оградна стена и ще се укрепи улицата до църквата. До няколко седмици ще бъде подписан и договор между България и ЮНЕСКО за 25 000 долара за възстановителните работи на църквата "Св. 40 мъченици", които ще се използват само за консервационни и реставрационни работи. Инициативният комитет за възстановяването на българската светиня смята да организира дарителни акции и чрез българските посолства.

Спорт

На 29 май Балъков ще има прощален благотворителен мач на стадион Готлиб Даймлер в Щутгарт. Поканени са звезди на футбола от България и Европа, сред които Христо Стоичков, Емил Костадинов, Йордан Лечков, Борислав Михайлов, Трифон Иванов, Любослав Пенев и Стилиян Петров. Те ще играят с играчите от футболния клуб на Щутгарт. Срещата ще бъде директно предавана от германски телевизионен канал и вероятно по Българската национална телевизия.

Българските бронзови медалисти от европейското първенство по фигурно пързалане бяха обявени за най-добри спортисти за месец март. Албена Денкова и Максим Ставийски, които се класираха на трето място на световното първенство във Вашингтон, получиха почетното звание Спортисти на месеца от Българския пресклуб. Медалът има историческо значение за България, тъй като български спортисти никога не са печелили медал на световно първенство по фигурно пързалане.

Какво по-хубаво от това да извикаш "Българи юнаци" на обновения стадион "Васил Левски"? Скъпи приятели на българския футбол, българският национален отбор с великодушната си игра отново ни предизвиква да го подкрепим във футболната коридора срещу отбора на Белгия на 7 юни т.г.

По този повод ще бъде организирано пътуване до България с автобус. Повече информация можете да получите на телефон 06302095292, както и от Теодора Иванова на телефона на БРС: 216 4210.

СЕТА®

ВСЕКИ ДЕН

ВТОРНИК 29 декември 1998 г. Брой 305 (307), година 1 250 л.

С 20% поскъпват родните цигари

Купия „Букшор“ 800 лв. от днес

Въпреки че цените на цигарите в България са сред най-ниските в Европа, от днес те ще бъдат по-скъпи. Това е резултат от новото акцизно законодателство, което влиза в сила от днес. Цените на цигарите ще бъдат увеличени с 20%.

НАБАЖДАТЕЛ

Новата година в МВР – пенсия и привилегии остават

Оцеля да се българин в следната с „Маркони“

В новините се казва, че в чужда държава, държавата „Маркони“ е в процес на реструктуриране и ще бъде преобразувана в акционерно дружество.

Държавната администрация не била отворена за диалог с хората

Иван Костов недоволен от политкабинетите

Екипите на Божков, Бакраджиев и Мурабей се капсулират според премиера

ВАСИЛИН СТОЙЧЕВ | Денник

Режат Кеворкян от БНТ

Кеворкян е отстранен от БНТ. Това е резултат от неговото поведение по време на изборите. БНТ е решил да го отстрани от длъжността си.

СТОРТ

196 г. III, София

Atlanta 96

Йорданов на финал в Атлан

Триван и Тончо Тончев боксират за злато д

Великден

Червен, червен Великден,
пъстри яйца в кошница.
Сбирайте се, дечица,
да ви даря по яйце;
който от вас превари,
най-пъстрото ще вземе.

Александър Божинов

Пролетна песен

Стопи се веч последний сняг,
и селската речица – довчера заледена,
облива с пяна своя бряг,
от топлий ветрец съживена.

От ранно утро грей
галецо, ярко слънце на модрий свод небесен;
ей, чувам птичка негде пей
и пролетта здрависва с песен.

Навсякъде живот и шум.
Нивята се пробуждат за своите юнаци...
И пълни се широкий друм
от работливите селяци.

В полето! – Тоя кара тор,
друг с ралото забързал, а трети носи семе...
И ето чувам разговор: –
"Хе, свато, виж! – За чудо време!"...

– "И чуден враг на ленността", –
пошепвам аз за себе и с радост на сърцето.
"Добре дошла", на пролетта
да кажа, – бързам към полето.

П. К. Яворов

Великденска свещица

Свети, свети,
свещице!
Закривай я,
ръчице!

Спри, вятърко,
спри, не вей
и пламъка
не люлей!

И ти, дъждец,
не роси –
свещицата
не гаси!

Вкъщи ще я
занеса
и на баба
поднеса:

- Бабо, Христос възкресе!
Светла радост донесе!

Ран Босилек

ВЕЛИКДЕНСКА ТРАПЕЗА

Пикантни хлебчета

Продукти: 3 ч. ч. брашно, 1 пакетче суха мая, 125 мл хладко мляко, 1 яйце, 125 г ситно нарязан кашкавал (сирене), 2 с. л. кисело мляко, сол, черен пипер, индийско орехче, 1 жълтък, 1 с. л. сухо мляко, мак, ким.

Пресяваме брашното и го смесваме с маята, прибавяме хладкото мляко, солта, черния пипер, индийското орехче и омесваме гладко тесто, което оставяме покрито на топло за 30 минути. После разделяме тестото на 30 топчета, които натискаме, за да станат плоски. С ножица ги разрязваме на четири места на дълбочина 2 см и между тях на дълбочина 1 см.

Нареждаме ги върху намаслена тава и ги намазваме с разбития жълтък и мляко и ги поръсваме с ким и маково семе. Печем ги 25 минути в предварително затоплена фурна на 200 градуса.

Пълнена агнешка плешка

Продукти за 6 порции: 1 агнешка плешка, 250 г кайма, _ връзка пресен лук, 1 морков, _ глава целина, 1 и _ к. ч. краве масло, 1 к. ч. олио, 2 твърдо сварени яйца; за соси – 1 к. ч. бяло вино, 1 с. л. брашно, магданоз, сол.

Сваряваме моркова и целината и ги нарязваме на кубчета, прибавяме ситно нарязания лук и магданоз, смесваме каймата, посоляваме и объркваме всичко добре. Разрязваме плешката откъм ребрата, така че да се образува кухина, в която слагаме плънката, като сме добавили и нарязаните на кубчета твърдо сварени яйца. Зашиваме отвора. Посоляваме плешката и я слагаме в тавичка, в която сме налили олиото. Печем в умерена фурна, като обливаме със сока от тавата. Отделно приготвяме още сос по следния начин: в _ к. ч. сос от тавата запържваме брашното (предварително препечено на сух тиган). Наливаме виното, 1 к. ч. вода и държим съда на огъня, като от време на време разбъркваме, докато сосът се сгъсти. При поднасяне поливаме порциите със соса.

Агнешко стомна – кебап

Продукти: 1 кг агнешко месо, по 1 връзка пресен лук, магданоз и джоджен, чубрица, 4-5 домати, 2 к. ч. разтопено масло, черен пипер, 1 с. л. брашно.

Използваме стомна с широко гърло или пръстено гърне с капак. Нарязваме на хапки месото и го запържваме в мазнината. Прибавяме нарязания на ситно лук и настърганите домати и продължаваме да задушаваме. След 15 минути прехвърляме сместа в стомната (гърнето) и слагаме нарязаните на ситно подправки, черния и червения пипер, сол на вкус и предварително препеченото и размито в 1 к. ч. хладка вода брашно. Наливаме толкова вода, колкото 2-3 пръста да покрива продуктите. Запушваме стомната с тесто. Задушаваме ястието по желание във фурна или на котлон, но не по-малко от 2 часа.

Домашен козунак
 Продукти за 1 доза:
 5 яйца, 1 ч.ч. захар и
 1 ч.ч. прясно мляко,
 1 ч.ч. разтопено краве
 масло, 1 кг брашно, мая
 (колкото кибритена
 кутийка), ситно
 настъргана лимонова
 кора, ванилия, стафида,
 бадемски ядки,
 1 жълтък.

Разтваряме маята в леко затоплено мляко, прибавяме 1 ч. л. захар и 2 с. л. брашно. Разбъркваме яйцата със захарта, 1 ч.ч. масло и лимоновата кора. Правим кладенче в пресятото брашно, прибавяме яйцата и маята и омесваме тесто, като месим с ръце, намазани с масло. Намазваме с масло и тестото, покриваме го и го оставяме на топло да втаса. Когато тестото увеличи двойно обема си, го намазваме обилно с леко затоплено масло, смесено с ванилия и го разделяме на 3-4 топчета, които поръсваме със стафида и оформяме на дълги ленти. Сплитаме лентите и ги слагаме в кръгла форма с чашка в средата, намазана с масло. Оставяме отново да втаса. Намазваме козунака с жълтък, набъбваме обелените бадеми и включваме фурната на 150 градуса, а формата с козунака слагаме веднага. 10 минути преди да извадим козунака, изключваме фурната. Изстиналия козунак слагаме в подходяща чиния, а във дълбока чиния и наоколо нареждаме боядисани великденски яйца.

Козуначени кифлички

Продукти за тестото: 300 г брашно, 40 г захар, 200 г краве масло, 2 жълтъка, 15 г мая, 300 мл мляко, 1 г сол, жълтък за намазване; за ореховата пълнка: 400 мл мляко, 200 г захар, 400 г орехови ядки, 100 г бишкоти, ванилия.

От изброените продукти замесваме козуначено тесто, което разделяме на 25 малки топчета и ги оформяме на питки с кръгла форма. В средата на всяка от тях слагаме и по малко от ореховата пълнка и завиваме във вид на кифличка. Нарезждаме ги и намазваме с масло тава, така че краят на завитото тесто да е отдолу. Намазваме ги с жълтък, като настъгне жълтъкът – намазваме отново и оставяме кифличките да втасат. Печем в силна фурна до златистокафяв цвят.

Пълнката: сваряваме захарта с млякото и изсипваме в него смлените орехи, като бъркаме непрекъснато. Сваляме от огъня и прибавяме раздробените бишкоти и ванилията – бъркаме и оставяме крема да изстине.

Великденска пита

Продукти: 1 кг брашно, 150 г прясно мляко, 150 г вода, 1 л. захар, 1 л. сол, 20 г масло, 10 г мая.

Пресятото брашно се слага в дълбок съд. В средата се прави кладенче, в което се сипват леко затопленото мляко, солта, захарта и маята. Замесва се тесто, оформя се кръгъл хляб, намазва се с масло и се слага в тава. Отгоре се нареждат яйца, които се ограждат с осукано тесто и други фигури. Питата се пече в силна фурна. От същото тесто могат да се оформят и по-малки кравъйчета с едно яйце в средата. Намазват преди печене с жълтък. Раздават се на децата.

При правилно решаване на теста ще получите името на известен английски футболист

1. **Какво изхвърля вулканът, когато изригне?**
 - гореща минерална вода (р)
 - огнена лава (д)
 - злато и скъпоценни камъни (ц)
2. **Къде е най-горещото място на Земята?**
 - в Созопол (о)
 - на Южния полюс (а)
 - в пустинята Сахара (е)
3. **Кое от тези животни не яде червей?**
 - шаранът (я)
 - слонът (й)
 - пиленцето (ю)
4. **Как се отбранява магарето, когато го нападат?**
 - наплюва противника (л)
 - реве силно за помощ (х)
 - рита противника със задните си крака (в)
5. **Еднодневките са насекоми, които живеят само един ден, през който:**
 - ядат и пият, защото животът е кратък (а)
 - събират цветен прашец за зимата (о)
 - изобщо не се хранят (и)
6. **Кого измамил Али Баба, за да влезе в пещерата?**
 - седемте джуджета (с)
 - 40-те разбойника (д)
 - Насредин Ходжа (ф)
7. **Как се нарича човек, който мисли само за себе си?**
 - непукист (м)
 - егоист (б)
 - пън (к)
8. **Коя от думите е написана грешно?**
 - кърлеш (е)
 - таралеш (у)
 - ухапан (о)
9. **Кой е Марко Поло?**
 - български юнак, който сукал 9 години майчино мляко и станал страшно силен (т)
 - неудачник, на когото филията му пада върху килима винаги с намазаната страна отдолу (г)
 - италиански пътешественик и изследовател, който стигнал по суша от Венеция до Китай (к)
10. **Какво означава тъч във футбола?**
 - някой футболист е ритнал този, който бяга зад него (и)
 - топката е излязла извън игрището през страничната линия (ъ)
 - някой е съборил съдията на земята (ю)
11. **Какво означава кърлинг?**
 - нашествие на кърлежи (п)
 - спорт, при който един съзтезател изтласква голям диск, а други двама почистват с метлички пред него (м)
 - съзтезание с малки колички (ж)

Слушайте българското предаване по Унгарското радио всяка сряда от 21.30 часа

Новини от България

и из живота на българската общност в Унгария, актуално интервю, българска музика.

За Будапеща: по програма "Кошут" на средни вълни 873 кЛхц; Дебрецен – 91,4 мГхц; Дьор – 1350, 1188, 1116 кЛхц;

Мишколц – 1116 кЛхц; Ниредхаза – 1251 кЛхц; Печ – 873 кЛхц, 101,7 мГхц;

Сегед – 66,29 и 93,1 мГхц; Солнок – 1350 кЛхц, 88,5 мГхц.

Гледайте предаването "Рондо" на Унгарската телевизия

всеки последен четвъртък от месеца по MTV от 14.00 часа

(повторение: събота по M2 от 12.00 часа)

Правни консултации в Българското републиканско самоуправление: 14 и 28 май, сряда, 15-17 часа

Ново бюро на Балкан Еър Тур
Резервации и продажба на билети
Megnyílt a Balkán Air Tour új irodája
Repülőjegy-foglalás és -értékesítés
Budapest, VI. Székely Mihály u. 4-6.
Tel.: 06-30-5328632

С ГРУП до България

- всеки вторник, сряда, петък и събота от Будапеща за София в 17.00 от автогара Неплигет
- всеки понеделник, вторник, четвъртък и петък от София за Будапеща в 16.30 от новата автогара при Централна гара
- билети се продават в Българския културен институт и на касите на ВОЛАНБУС

GROUP autóbuszjárat Bulgáriába

- minden kedden, szerdán, pénteken és szombaton Budapestről Szófiába 17.00 órakor a népligeti autóbusz-pályaudvarról
- minden hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken Szófiából Budapestre 16.30-kor a Központi Pályaudvar előtti új autóbusz-pályaudvarról
- jegyek kaphatók a Bolgár Kulturális Intézetben és a VOLÁNBUSZ jegypénztáráiban

Българо-унгарско средно езиково училище "Христо Ботев"

Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium
1062 Budapest, Bajza u. 44, tel.: 474-0536, 474-0537

Български културен институт

Bolgár Kulturális Intézet

1063 Budapest, Andrássy út 14, tel.: 269-4246

Български православен храм "Св. св. Кирил и Методий"

Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Ortodox Templom

1097 Budapest, Vágóhíd u. 15, tel.: 215-0039

Българско републиканско самоуправление Bolgár Országos Önkormányzat

1093 Budapest, Lónyay u. 41, tel.: 216-4210

Дружество на българите в Унгария Magyarországi Bolgárok Egyesülete

1097 Budapest, Vágóhíd u. 62, tel. 216-6560

Посолство на Република България Bolgár Köztársaság Nagykövetsége

1063 Budapest, Andrássy út 115, tel.: 322-0836, 322-0824

Ресторант "Цареvec" Carevec Étterem

1097 Budapest, Vágóhíd u. 62, tel.: 216-1797

Столично българско самоуправление Fővárosi Bolgár Önkormányzat

1093 Budapest, Lónyay u. 41, tel.: 216-4211

Хотел "Рила" Hotel Rila

1097 Budapest, Vágóhíd u. 62, tel.: 216-1621

Български вест, април 2003 г.

Издание на Българското републиканско самоуправление, 1093 Будапеща, ул. Лоняи 41

Редакция: Александър Марков, Андреа Генат (главен редактор), Сисела Кьосева

Отговорен издател: Данчо Мусев, Цена 50 форинта

Издава се с подкрепата на Фонда за национални и етнически малцинства в Унгария

ISSN 14163098

Печатница Globe Print

Bolgár Hírek, 2003. április

A Bolgár Országos Önkormányzat kiadványa

1093 Budapest, Lónyay u. 41

Szerkesztőbizottság: Genát Andrea (főszerkesztő), Kjoszeva Szvetla, Markov Alexander

Felelős kiadó: Muszev Dancso

Ára: 50 Ft

Megjelent a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány támogatásával